

**BATINA (NI)JE IZ RAJA IZAŠLA, A KAD ĆE NE ZNAMO
- FIZIČKO KAŽNJAVANJE DECE U SRBIJI -**

*Roberto Grujičić, Ljiljana Lazarević, Vanja Mandić Maravić, Marija Mitković Vončina, Ana Radanović, Jelena Radosavljev Kirčanski, Marina Videnović, Milica Pejović Milovančević,
Oliver Tošković*

Glavni cilj ovog istraživanja bio je da se što bolje razume kakve stavove i znanja o (ne)nasilnim disciplinskim praksama imaju roditelji. Ispitivanje je sprovedeno na nacionalno reprezentativnom uzorku 1186 roditelja dece uzrasta 0–18 godina u Srbiji, biranih kombinovanjem klasterskog i slučajnog uzorkovanja tehnikom slučajnog koraka. Pored stavova prema disciplinskim praksama, istraživanje je obuhvatilo različite sociodemografske i psihološke korelate, kao i neke moguće međugeneracijske ishode nasilnog disciplinovanja. Studiju su vodili Institut za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, i Institut za mentalno zdravlje, Beograd, Srbija, u periodu od avgusta 2019. do januara 2020. godine.

Rezultati su pokazali da su gotovo svi roditelji (91%) su koristili neku vrstu nenasilne prakse disciplinovanja tokom prethodne godine. Više od dve trećine roditelja je bilo psihološki agresivno prema detetu barem jednom tokom prethodne godine. Korelacija između fizički i verbalno agresivnih ponašanja roditelja prema deci je statistički značajna i umerena, tj. psihološki agresivni roditelji su češće i fizički agresivni. Većina roditelja je izjavila da su koristili neki oblik fizičke agresije kao način disciplinovanja deteta barem jednom tokom detetovog života (63%), a 45% roditelja je izjavilo da su koristili fizičku agresiju tokom prethodne godine. Dva najčešća razloga za udaranje deteta su: dete je bilo neposlušno (22%) i dete je bilo u opasnoj situaciji (23%). Veoma teške (ekstremne) oblike fizičkog nasilja navodi manje od 2% roditelja. Većina roditelja je odgovorila da je prvi put tukla dete kada je ono imalo između dve i tri godine (47%). Skoro svaka vrsta disciplinovanja koje je neko iskusio u detinjstvu pokazala je međugeneracijsku vezu sa tom istom vrstom ponašanja (nenasilna disciplina, psihološka agresija, blaže fizičko kažnjavanje). Šansa da roditelji „ponove” teže ili veoma teško fizičko kažnjavanje u narednoj generaciji zavisila je od nivoa nenasilne discipline koju su iskusili u detinjstvu, koja je delovala kao amortizer.